

Ár 2012, þriðjudaginn 5. júní, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Svanhildi Kaaber, Jónasi Þór Guðmundssyni og Kolbeini H. Stefánssyni.

Fyrir var tekið:

Að ákveða laun og starfskjör ríkislögmans

I.

Samkvæmt 1. mgr. 1. gr. laga nr. 47/2006 um kjararáð, sbr. 1. gr. laga nr. 168/2007 um breyting á þeim lögum, er verkefni ráðsins meðal annars að ákveða laun forstöðumanna ríkisstofnana. Samkvæmt lögum nr. 51/1985 er embætti ríkislögmans sjálfstæð stofnun og heyrir undir stjórnarráðið. Það heyrir því undir kjararáð að ákveða ríkislögmanni laun.

II.

Kjararáði barst bréf dagsett 22. desember 2011 frá ríkislögmanni þar sem þess er óskað að kjararáð endurskoði launakjör hans. Í bréfinu kemur fram að embætti ríkislögmans starfi samkvæmt lögum nr. 51/1985 og heyrir lögum samkvæmt undir Stjórnarráð Íslands. Ríkislögmaður sé skipaður af forsætisráðherra og skuli hann fullnægja lagaskilyrðum til skipunar í dómaraembætti í Hæstarétti og enn fremur hafa réttindi til málflutnings fyrir Hæstrétti. Ákvörðun launa ríkislögmans hafi ekki verið tekin til skoðunar lengi og verði ekki séð annað en að launakjör hans hafi dregist aftur úr í samanburði við önnur embætti. Í bréfinu kemur fram að mikið álag hafi verið á embættinu. Ríkislögmaður sinni ásamt öðrum lögmönnum við embættið málflutningi fyrir báðum dómstigum og eftir atvikum Félagsdómi og EFTA-dómstólnum. Embættið hafi einnig komið að málflutningi fyrir Mannréttinda-dómstóli Evrópu. Þá sjái ríkislögmaður um uppgjör bóta krafna á hendur ríkissjóði og veiti ráðuneytum lögfræðilegar álitserðir, en sá hluti verkefna hafi heldur aukist hin síðari misseri. Í bréfinu segir að leiða megi að því rök að laun ríkislögmans ættu að taka mið af launum ráðuneytisstjóra eða ríkissaksóknara með tilheyrandi einingum.

Með bréfum dagsettum 5. janúar 2012 gaf kjararáð fjármálaráðuneyti og forsætisráðuneyti kost á að leggja fram greinargerðir vegna erindis ríkislögmans, sbr. 6. gr. laga um kjararáð.

Fjármálaráðuneyti sendi kjararáði bréf dagsett 20. janúar 2012. Í bréfinu kemur fram að samkvæmt 2. mgr. 1. gr. laga nr. 51/1985 um ríkislögmann skuli hann fullnægja lagaskilyrðum til skipunar í dómaraembætti í Hæstarétti. Hann skuli enn fremur hafa réttindi til málflutnings fyrir Hæstarétti. Ríkislögmaður sinni málflutningi fyrir báðum dómstigum og eftir atvikum Félagsdómi og EFTA-dómstólnum. Einnig sjái hann um uppgjör bóta krafna á hendur ríkissjóði ásamt fleiri verkefnum. Þá segir í bréfinu að ríkislögmaður fari með málflutning fyrir hönd ríkisins í einkamálum með sama hætti og ríkissaksóknari fari með málflutning fyrir hönd ríkisins í opinberum málum. Hjá embættinu starfi þrjú lögmenn auk ríkislögmans, tveir hæstaréttarlögmenn og einn héraðsdómsslögmaður. Laun þeirra lögfræðinga séu ákveðin samkvæmt kjarasamningum en kjararáð úrskurði um launakjör saksóknara við embætti ríkissaksóknara. Fram kemur í bréfinu að fjármálaráðuneytið telur eðlilegt að kjararáð horfi til þeirrar viðmiðunar sem fram kemur í bréfi ríkislögmans um að launakjör hans skuli miðast við launakjör ríkissaksóknara, auk annarra viðmiðana, við athugun á því hvort endurskoða skuli launakjör ríkislögmans.

Í bréfi forsætisráðuneytis dags. 20. janúar 2012 er tekið undir að brýnt sé að kjör ríkislögmans verði endurskoðuð og njóti eðlilegrar þróunar þannig að þau verði án vafa sambærileg kjörum þeirra sem gegna mikilvægum ábyrgðarstörfum æðstu stjórnenda ríkisstofnana. Þá er staðfest að mikið álag hafi verið í starfsemi embættisins, sem og að

ráðuneytin hafi í auknum mæli hin síðari misseri leitað til embættisins vegna lögfræðilegra álitsgerða og úrlausnar sérhæfðra og flókinna álitamála.

Með bréfi dagsettu 1. febrúar 2012 fékk ríkislögmaður send svör ráðuneytanna til kynningar og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum um efni þeirra.

Ríkislögmaður kom á fund kjararáðs hinn 11. maí 2012 og gerði frekari grein fyrir sjónarmiðum sínum.

III.

Samkvæmt 1. gr. laga nr. 51/1985 um ríkislögmann er embættið sjálfstæð stofnun og heyrir undir Stjórnarráð Íslands. Ráðherra skipar ríkislögmann til fimm ára í senn. Hann skal fullnægja lagaskilyrðum til skipunar í dómaraembætti í Hæstarétti. Hann skal enn fremur hafa réttindi til málflutnings fyrir Hæstarétti. Samkvæmt 2. gr. laganna fer ríkislögmaður með uppgjör bótakrafna sem beint er að ríkissjóði. Ráðherrar geta óskað lögfræðilegs álits hans um einstök málefni og aðstoðar við vandasama samningagerð. Ríkislögmaður fer með vörn þeirra einkamála fyrir dómstólum og gerðardómum sem höfðuð eru á hendur ríkinu og sókn þeirra einkamála sem ríkið höfðar á hendur öðrum. Þá gerir ríkislögmaður fyrir hönd ríkisins kröfur einkaréttarlegs eðlis í sakamálum. Í 3. gr. laganna segir að við embætti ríkislögmanns starfi auk hans lögfræðingar sem ríkislögmaður getur falið einstök mál sem embættið hefur til meðferðar enda fullnægi þeir lagaskilyrðum til að flytja slík mál. Ríkislögmaður getur enn fremur falið hæstaréttar- eða héraðsdómslögmonnum utan embættisins meðferð einstakra mála að fengnu samþykki þeirrar ríkisstofnunar sem hlut á að máli.

IV.

Í 8. gr. laga um kjararáð segir, að það skuli við úrlausn mála gæta innbyrðis samræmis í starfskjörum þeim sem það ákveður, og að þau séu á hverjum tíma í samræmi við laun í þjóðfélaginu hjá þeim sem sambærilegir geta talist með tilliti til starfa og ábyrgðar. Við ákvörðun sína skal kjararáð gæta þess að föst laun fyrir dagvinnu, annarra en forseta Íslands, verði ekki hærri en föst laun forsætisráðherra samkvæmt 3. gr. Við ákvörðun launakjara samkvæmt 4. gr. laganna skuli sérstaklega gæta samræmis milli þeirra og þeirra kjara hjá ríkinu sem greidd eru á grundvelli kjarasamninga annars vegar og ákvarðana kjararáðs samkvæmt 3. gr. hins vegar. Þá skuli kjararáð ætíð taka tillit til almennrar þróunar kjaramála á vinnumarkaði. Í 10. gr. laganna segir að ráðið skuli taka mál til meðferðar þegar því þyki þurfa og ætíð ef orðið hafa verulegar breytingar á þeim launum í þjóðfélaginu sem höfð skulu til viðmiðunar samkvæmt lögnum eða á störfum þeirra sem úrskurðarvald þess tekur til.

Kjararáð hefur ekki áður tekið ákvörðun um laun ríkislögmanns, en kjaranefnd ákvað honum laun 17. desember 1999. Frá þeim tíma hafa laun hans tekið breytingum í samræmi við almennar ákvarðanir kjaranefndar og síðar kjararáðs. Ríkislögmaður fer með málflutning fyrir hönd ríkisins í einkamálum með sama hætti og ríkissaksóknari fer með málflutning fyrir hönd ríkisins í sakamálum. Við ákvörðun launakjara ríkislögmanns hefur verið höfð hliðsjón af launakjörum ríkissaksóknara.

Með hliðsjón af framansögðu hefur kjararáð ákveðið að laun ríkislögmanns skuli vera sem segir í ákvörðunarorði.

V.

Ákvörðunarorð

Frá og með 1. janúar 2012 skulu mánaðarlaun ríkislögmanns vera samkvæmt launatöflu kjararáðs nr. 502, launaflokki 140, krónur 845.735 frá 1. janúar til 29. febrúar 2012 og krónur

875.336 frá 1. mars 2012. Að auki skal greiða honum 38 einingar á mánuði fyrir alla yfirvinnu er starfinu fylgir.

Eining er 1% af launaflokki 502-132, krónur 6.473 frá 1. janúar til 29. febrúar 2012 og krónur 6.700 frá 1. mars 2012.

Einingar greiðast alla mánuði ársins, einnig í sumarleyfi. Af því leiðir að ekki er greitt orlofsfé á einingar.

Laun eru við það miðuð að um fullt starf sé að ræða og þannig ákveðin að ekki komi til frekari greiðslna nema kjararáð úrskurði um það sérstaklega.

Um almenn starfskjör ríkislögmanss gilda reglur kjararáðs frá 30. maí 2007.

Svanhildur Kaaber

Jónas Þór Guðmundsson

Kolbeinn H. Stefánsson